

TRATAMENTUL FISCAL ȘI CONTABIL AL REDUCERILOR COMERCIALE ȘI FINANCIARE

Ec. dr. Cristian MARINESCU
Curtea de Conturi a României

Rezumat	Abstract
Acordarea de reduceri comerciale, respectiv financiare, reprezintă o practică des întâlnită în cadrul activității societăților comerciale, indiferent de domeniul de activitate în care funcționează. În practică, se folosește termenul general de discount. Într-un mod generic, termenul de discount cuprinde toate tipurile de reduceri comerciale întâlnite în practica comercială. În acest material dorim să prezentăm care sunt tipurile de reduceri comerciale/financiare conform legislației în vigoare, precum și care este tratamentul fiscal și contabil al acestora.	Granting commercial and financial rebates is a common practice in the business of companies, regardless of the field of activity in which they operate. In practice, the general discount term is used. In a generic way, the discount term covers all types of trade discounts found in commercial practice. In this paper we want to present the types of commercial/financial discounts according to the legislation in force as well as the fiscal and accounting treatment of them.
Cuvinte cheie:	Keywords:
√ discount, remize	√ discounts, draws

1. Ce sunt reducerile

Conform *Ordinului ministrului finanțelor publice nr. 1.802/2014*¹ pentru aprobarea *Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate*, reducerile acordate clienților pot fi sub formă de:

- ✍ reduceri comerciale sau
- ✍ reduceri financiare.

Reducerile comerciale pot fi sub formă de (pct. 76 din reglementările contabile aprobate prin *Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 1.802/2014*):

- a) **rabaturi** - se primesc pentru defecte de calitate și se practică asupra prețului de vânzare;
- b) **remize** - se primesc în cazul vânzărilor superioare volumului convenit sau dacă cumpărătorul are un statut preferențial;
- c) **risturne** - sunt reduceri de preț calculate asupra ansamblului tranzacțiilor efectuate cu același terț, în decursul unei perioade determinate.

Reducerile financiare sunt sub formă de sconturi de decontare acordate pentru achitarea datoriilor înainte de termenul normal de exigibilitate (pct. 77 din reglementările contabile aprobate prin *Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 1.802/2014*).

2. Tratamentul contabil al reducerilor

În ceea ce privește modul de înregistrare în contabilitate a reducerilor, acesta trebuie tratat diferit în funcție de tipul de reducere, respectiv comercială sau financiară, motiv pentru care vom analiza separat cele două cazuri.

¹ *Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 1.802/29.12.2014 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate* (M.O. nr. 963/30.12.2014), cu modificările și completările ulterioare

2.1. Tratamentul contabil al reducerilor comerciale

Reducerile comerciale se înregistrează în contabilitate diferit în funcție de următoarele aspecte:

- ☒ sunt acordate la momentul facturării și înscrise pe factura de achiziție;
- ☒ sunt acordate ulterior facturării și înscrise pe o altă factură;
- ☒ reprezintă evenimente ulterioare datei bilanțului.

a) Reducerile comerciale sunt acordate la momentul facturării și înscrise pe factura de achiziție

În situația în care reducerile comerciale sunt acordate la momentul facturării și înscrise pe factura de achiziție, avem următorul tratament contabil:

- ✖ din punctul de vedere al *cumpărătorului* - reducerile comerciale acordate de furnizor și înscrise pe factura de achiziție **ajustează**, în sensul reducerii, costul de achiziție al bunurilor;
- ✖ din punctul de vedere al *vânzătorului* - acesta va **ajusta** veniturile din vânzarea mărfurilor sau serviciilor cu valoarea reducerilor acordate, astfel încât venitul este înregistrat la valoarea netă.

b) Reducerile comerciale sunt acordate ulterior facturării și înscrise pe o altă factură

În ceea ce privește reducerile de preț **acordate ulterior facturării**, avem două situații, și anume:

- Reduceri comerciale legate de bunuri;
- Reduceri comerciale legate de prestări de servicii.

Reduceri comerciale legate de bunuri

🔗 Din punctul de vedere al *cumpărătorului*. În ceea ce privește cumpărătorul, pentru a stabili modul de înregistrare în contabilitate, acesta va trebui să analizeze următoarele aspecte:

➡ Dacă achiziția de produse și primirea reducerii comerciale **sunt tratate împreună**, în această situație, reducerile comerciale **ajustează** costul de achiziție al bunurilor;

➡ Dacă bunurile cărora le sunt aferente reducerile **mai sunt sau nu în gestiune**:

- ✓ În cazul în care stocurile pentru care au fost primite reducerile ulterioare **mai sunt în gestiune**, reducerile comerciale primite ulterior facturării **corectează costul stocurilor** la care se referă;
- ✓ În schimb, în cazul în care stocurile pentru care au fost primite reducerile ulterioare **nu mai sunt în gestiune**, acestea se evidențiază distinct în contabilitate (contul 609 "Reduceri comerciale primite"), pe seama conturilor de terți;

🔗 Din punctul de vedere al *vânzătorului*. În ceea ce privește vânzătorul, pentru a stabili modul de înregistrare în contabilitate, acesta va analiza reducerea acordată dintr-un singur punct de vedere, și anume dacă cele două operații (vânzarea și reducerea acordată) sunt tratate împreună, mai exact dacă au loc în același moment:

➡ În condițiile în care vânzarea de produse și acordarea reducerii comerciale sunt tratate împreună, reducerile comerciale ajustează veniturile din vânzare;

➡ De asemenea, reducerile comerciale acordate ulterior facturării, indiferent de perioada la care se referă (respectiv dacă sunt acordate odată cu vânzarea sau separat), se evidențiază distinct în contabilitate (contul 709 "Reduceri comerciale acordate"), pe seama conturilor de terți.

Reduceri comerciale legate de prestări de servicii

În ceea ce privește reducerile comerciale **legate de prestări de servicii**, indiferent de perioada la care se referă, respectiv dacă acestea sunt acordate concomitent cu prestarea de servicii sau nu (tratate împreună sau nu), acestea se evidențiază în contabilitate după cum urmează:

☐ în cazul *cumpărătorului* - se evidențiază distinct în contabilitate (contul 609 "Reduceri comerciale primite"), pe seama conturilor de terți;

☐ în cazul *vânzătorului* - se evidențiază distinct în contabilitate (contul 709 "Reduceri comerciale acordate"), pe seama conturilor de terți.

c) Reducerile comerciale reprezintă evenimente ulterioare datei bilanțului

În cazul în care reducerile comerciale **reprezintă evenimente ulterioare datei bilanțului**, care conduc la ajustarea situațiilor financiare anuale, acestea se reflectă în situațiile financiare ale exercițiului pentru care se face raportarea, pe baza documentelor justificative și se înregistrează la data bilanțului, după cum urmează:

❑ în cazul *cumpărătorului* - în contul 408 "Furnizori - facturi nesosite". Reducerile care urmează a fi primite, înregistrate la data bilanțului în contul 408 "Furnizori - facturi nesosite", corectează costul stocurilor la care se referă, dacă acestea mai sunt în gestiune;

❑ în cazul *vânzătorului* - în contul 418 "Clienți - facturi de întocmit".

2.2. Tratatamentul contabil al reducerilor financiare

În ceea ce privește reducerile financiare, indiferent de perioada la care se referă, acestea se înregistrează în contabilitate după cum urmează:

❑ în cazul *cumpărătorului* - reducerile financiare primite de la furnizor reprezintă venituri ale perioadei și se înregistrează în contul 767 "Venituri din sconturi obținute";

❑ în cazul *vânzătorului* - reducerile financiare acordate reprezintă cheltuieli ale perioadei și se înregistrează în contul 667 "Cheltuieli privind sconturile acordate".

3. Tratatamentul fiscal al reducerilor

3.1. Tratatamentul fiscal din punctul de vedere al impozitului pe profit

În ceea ce privește impozitul pe profit, conform art. 25 alin. (1) din Codul fiscal², pentru determinarea rezultatului fiscal sunt considerate cheltuieli deductibile cheltuielile efectuate în scopul desfășurării activității economice, inclusiv cele reglementate prin acte normative în vigoare, precum și taxele de înscriere, cotizațiile și contribuțiile datorate către camerele de comerț și industrie, organizațiile patronale și organizațiile sindicale.

Reducerile de preț, fie că sunt sub forma reducerilor comerciale (acordate pentru defecte de calitate, în cazul unor vânzări superioare sau dacă cumpărătorul are un statut preferențial), fie că sunt sub forma reducerilor financiare (sconturi de decontare acordate pentru achitarea datoriilor înainte de termenul normal de exigibilitate), acestea sunt efectuate în scopul desfășurării activității economice.

Prin urmare, cheltuielile efectuate cu discount-urile acordate sunt cheltuieli deductibile la calculul impozitului pe profit, iar veniturile provenite din reducerile de preț primite reprezintă venituri impozabile.

3.2. Tratatamentul fiscal din punctul de vedere al impozitului pe veniturile microîntreprinderilor

În ceea ce privește microîntreprinderea, amintim că aceasta este definită, conform **art. 47** din Codul fiscal, ca fiind o persoană juridică română care, la data de 31 decembrie a anului fiscal precedent, îndeplinește cumulativ următoarele condiții:

↳ a realizat venituri, cu excepția celor obținute din desfășurarea activităților din domeniul bancar, al asigurărilor și reasigurărilor, al jocurilor de noroc sau activităților de explorare, dezvoltare, exploatare a zăcămintelor petroliere și gazelor naturale;

↳ a realizat venituri, altele decât cele din consultanță și management, în proporție de peste 80% din veniturile totale;

↳ a realizat venituri care nu au depășit echivalentul în lei a 500.000 euro;

↳ capitalul social al acesteia este deținut de persoane, altele decât statul și unitățile administrativ-teritoriale;

↳ nu se află în dizolvare, urmată de lichidare, înregistrată în registrul comerțului sau la instanțele judecătorești, potrivit legii.

Conform **art. 51** din Codul fiscal, cotele de impozitare pe veniturile microîntreprinderilor sunt:

² *Legea nr. 227/08.09.2015 privind Codul fiscal* (M.O. nr. 688/10.09.2015), cu modificările și completările ulterioare

- 1% pentru microîntreprinderile care au unul sau mai mulți salariați;
- 3% pentru microîntreprinderile care nu au salariați.

Baza impozabilă la care se aplică cotele mai sus menționate se stabilește conform **art. 51 alin. (1) lit. j)** din Codul fiscal și o constituie veniturile din orice sursă, din care **se scad** valoarea reducerilor comerciale acordate ulterior facturării, înregistrate în contul 709 “Reduceri comerciale acordate”, potrivit reglementărilor contabile aplicabile și **se adaugă** valoarea reducerilor comerciale primite ulterior facturării, înregistrate în contul 609 “Reduceri comerciale primite”, potrivit reglementărilor contabile aplicabile.

3.3. Tratatamentul fiscal din punctul de vedere al TVA

Din punctul de vedere al taxei pe valoarea adăugată avem următoarele situații:

a) Atunci când reducerile **sunt acordate la momentul livrării/facturării**:

Conform **art. 286 alin. (4) lit. a)** din Codul fiscal, baza de impozitare pentru livrări de bunuri și prestări de servicii efectuate în interiorul țării **NU cuprinde** rabaturile, remizele, risturnele, sconturile și alte reduceri de preț acordate de furnizori direct clienților la data exigibilității taxei.

Potrivit **pct. 31 (1)** din Normele metodologice³ date în aplicarea art. 286 alin. (4) lit. a) din Codul fiscal, rabaturile, remizele, risturnele, sconturile și alte reduceri de preț nu se cuprind în baza de impozitare a taxei dacă sunt acordate de furnizor/prestator direct în beneficiul clientului la momentul livrării/prestării și nu constituie, în fapt, remunerarea unui serviciu sau unei livrări.

b) Atunci când reducerile **sunt acordate după livrarea bunurilor/ulterior facturării**:

Conform **art. 287 lit. c)** din Codul fiscal, baza de impozitare se reduce în cazul în care rabaturile, remizele, risturnele și celelalte reduceri de preț prevăzute la art. 286 alin. (4) lit. a) din Codul fiscal sunt acordate după livrarea bunurilor sau prestarea serviciilor.

În ceea ce privește **raportarea operațiunilor** din punctul de vedere al taxei pe valoarea adăugată, reducerile comerciale și financiare vor fi evidențiate în:

➤ **Jurnalul de Cumpărări/Vânzări**, în mod distinct, în cazul în care sunt acordate ulterior facturării;

➤ **Formularul 300** “Decont de taxă pe valoarea adăugată”, în mod distinct, în cazul în care sunt acordate ulterior facturării. În cazul operațiunilor interne, înregistrarea va fi efectuată la rândurile de achiziții de bunuri și servicii taxabile, respectiv livrări de bunuri și prestări de servicii în funcție de cota de TVA aplicabilă operațiunii;

➤ **Formularul 394** “Declarația informativă privind livrările/prestările și achizițiile efectuate pe teritoriul național” pentru reducerile primite/acordate partenerilor comerciali români;

➤ **Formularul 390 VIES** “Declarația recapitulativă privind livrările/achizițiile/prestările intra-comunitare” pentru reducerile primite/acordate partenerilor comerciali din Uniunea Europeană.

4. Obligații referitoare la facturare

În ceea ce privește modul de facturare, atunci când se acordă reduceri de preț, trebuie avute în vedere următoarele aspecte:

a) Despre emiterea facturii

Conform **art. 319 alin. (20)** din Codul fiscal, atunci când rabaturile, remizele, risturnele și alte reduceri de preț nu sunt incluse în prețul unitar al bunurilor și/sau serviciilor vândute, **factura** trebuie să conțină în mod obligatoriu și rabaturile, remizele, risturnele și alte reduceri de preț.

b) În ce condiții este necesară corectarea facturii?

Conform **art. 330 alin. (2)** din Codul fiscal, în cazul în care rabaturile, remizele, risturnele și celelalte reduceri de preț **sunt acordate după livrarea bunurilor sau prestarea serviciilor**, furnizorii de bunuri și/sau prestatorii de servicii trebuie să emită facturi care se transmit și beneficiarului, după cum urmează:

³ Hotărârea Guvernului nr. 1/06.01.2016 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal (M.O. nr. 22/13.01.2016), cu modificările și completările ulterioare

✓ **cu valorile înscrise cu semnul minus** sau, după caz, o mențiune din care să rezulte că valorile respective sunt negative când baza de impozitare se reduce;

✓ **fără semnul minus** sau fără mențiunea din care să rezulte că valorile respective sunt negative, dacă baza de impozitare se majorează.

c) Când este necesară emiterea autofacturii?

Emiterea unei autofacturi se realizează de către beneficiarul unei reduceri comerciale **în vederea ajustării taxei deductibile**.

Beneficiarul unei reduceri comerciale **trebuie să emită o autofaktură** în vederea ajustării taxei deductibile **doar în condițiile** în care furnizorul de bunuri/prestatorul de servicii nu emite factura de reducere comercială în conformitate cu prevederile art. 330, respectiv *“cu valorile înscrise cu semnul minus sau, după caz, o mențiune din care să rezulte că valorile respective sunt negative când baza de impozitare se reduce”*, conform art. 319 alin. (3) din Codul fiscal. Autofactura se emite cel târziu până în cea de-a 15-a zi a lunii următoare celei în care au fost acordate reducerile.

În situația în care furnizorul respectă regulile de facturare prevăzute de art. 330 alin. (2) din Codul fiscal, atunci beneficiarul nu este obligat să emită autofactura.

În cazul reducerilor de preț se consideră că evenimentul care generează obligația emiterii autofacturii intervine la data la care clientul beneficiază de reducere. În situația în care ulterior emiterii autofacturii, se primește factura emisă de furnizor/prestator pentru aceeași ajustare și având aceeași valoare, se face o referire la autofactura emisă, fără ca aceasta să mai genereze efecte privind ajustarea taxei deductibile.

5. Exemple

5.1. Exemplu în cazul unei societăți care primește o reducere comercială

 Exemplul 1. Societatea ISAM SRL achiziționează în luna ianuarie 2017 mărfuri în valoare de 2.500 lei, plus **TVA (19%)**. Societatea primește din partea furnizorului o reducere comercială, sub formă de remiză, de 10%.

Date:

- ✓ 2.500 lei - valoarea mărfurilor
- ✓ 475 lei - TVA aferentă mărfurilor achiziționate (19%)
- ✓ 250 lei - discount-ul primit din partea furnizorului (10%)

Prezentăm mai jos, monografia contabilă privind înregistrarea discount-ului de către societatea ISAM SRL, în funcție de momentul acordării discount-ului, astfel:

1. Discount-ul este acordat pe factura de achiziție;
2. Discount-ul este acordat pe o factură ulterioară, moment în care mărfurile se găsesc în totalitate în gestiune;
3. Discount-ul este acordat pe o factură ulterioară, iar în gestiune se mai găsesc mărfuri în valoare de 1.500 lei;
4. Discount-ul este acordat pe o factură ulterioară, moment în care mărfurile nu se mai găsesc în gestiune;
5. Discount-ul este acordat ulterior datei bilanțului (în anul 2018 după ce societatea a depus bilanțul).

Cazul 1. Discount-ul este acordat pe factura de achiziție

- lei -

Discount-ul este acordat pe factura de achiziție				
%		401	Furnizori	2.677,5
371	Mărfuri			2.500
4426	TVA deductibilă		cota TVA 19%	475
371	Mărfuri		discount 10%	-250
4426	TVA deductibilă		cota TVA 19%	-47,5

Cazul 2. Discount-ul este acordat pe o factură ulterioară, moment în care mărfurile se găsesc în totalitate în gestiune

- lei -

Discount-ul este acordat ulterior facturii, iar mărfurile se mai află încă în gestiune				
Înregistrare achiziție marfă				
%		401	Furnizori	2.975
371	Mărfuri			2.500
4426	TVA deductibilă		cota TVA 19%	475
Înregistrare discount primit				
%		401	Furnizori	-297,5
371	Mărfuri		discount 10%	-250
4426	TVA deductibilă		cota TVA 19%	-47,5

Cazul 3. Discount-ul este acordat pe o factură ulterioară, iar în gestiune se mai găsesc mărfuri în valoare de 1.500 lei

În acest caz, înregistrarea discount-ului se face distinct, în funcție de cantitatea de marfă existentă încă pe stoc, astfel:

➤ Pentru mărfurile aflate încă în gestiune în valoare de 1.500 lei, discount-ul aferent în sumă de 150 lei ($1.500 \cdot 10\%$) corectează stocul mărfurilor;

➤ Pentru mărfurile care nu se mai află în gestiune, în valoare de 1.000 lei ($2.500 - 1.500$), discount-ul aferent în sumă de 100 lei ($1.000 \cdot 10\%$) se evidențiază distinct în contabilitate (contul 609 "Reduceri comerciale primite").

- lei -

Discount-ul este acordat ulterior facturii, iar mărfurile se mai află parțial în gestiune				
Înregistrare achiziție marfă				
%		401	Furnizori	2.975
371	Mărfuri			2.500
4426	TVA deductibilă		cota TVA 19%	475
Înregistrare discount primit aferent mărfurilor care se mai află în gestiune				
%		401	Furnizori	-178,5
371	Mărfuri		10% din valoarea mărfurilor din gestiune	-150
4426	TVA deductibilă		cota TVA 19%	-28,5
Înregistrare discount primit aferent mărfurilor care nu se mai află în gestiune				
401	Furnizori	609	Reduceri comerciale primite	100
4426	TVA deductibilă	401	Furnizori	-19

Cazul 4. Discount-ul este acordat pe o factură ulterioară, moment în care mărfurile nu se mai găsesc în gestiune

- lei -

Discount-ul este acordat ulterior facturii, iar mărfurile nu se mai află în gestiune				
Înregistrare achiziție marfă				
%		401	Furnizori	2.975
371	Mărfuri			2.500
4426	TVA deductibilă		cota TVA 19%	475
Înregistrare discount primit				
401	Furnizori	609	Reduceri comerciale primite	250
4426	TVA deductibilă	401	Furnizori	-47,5

Cazul 5. Discount-ul este acordat ulterior datei bilanțului

Societatea ISAM SRL știe că va primi un discount din partea furnizorului însă acesta va fi acordat ulterior depunerii bilanțului (anul 2018). În acest caz, **reducerile comerciale care urmează a fi primite după data depunerii bilanțului** se reflectă în situațiile financiare ale exercițiului pentru care se face raportarea, pe baza documentelor justificative și se înregistrează la data bilanțului în contul 408 "Furnizori - facturi nesosite" și vor corecta costul stocurilor la care se referă, dacă acestea mai sunt în gestiune.

- lei -

Reducerile comerciale reprezintă evenimente ulterioare datei bilanțului				
Înregistrare achiziție marfă				
%		401	Furnizori	2.975
371	Mărfuri			2.500
4426	TVA deductibilă		cota TVA 19%	475
Înregistrare discount la data bilanțului, iar mărfurile sunt în gestiune				
%		408	Furnizori - facturi nesosite	-297,5
371	Mărfuri		discount 10%	-250
4426	TVA deductibilă		cota TVA 19%	-47,5
Înregistrare discount la data bilanțului, iar mărfurile nu se mai află în gestiune				
401	Furnizori	609	Reduceri comerciale primite	100
4426	TVA deductibilă	408	Furnizori - facturi nesosite	-19

5.2. Exemplu în cazul unei societăți care acordă o reducere comercială

Exemplul 2. Societatea ISAM SRL vinde unui client la momentul "X" în anul 2017 mărfuri în valoare de 2.500 lei, plus **TVA (19%)**. Societatea acordă clientului o reducere comercială sub formă de remiză, de 10%.

Date:

- ✓ 2.500 lei - valoarea mărfurilor
- ✓ 475 lei - TVA colectată aferentă mărfurilor vândute (19%)
- ✓ 250 lei - discount-ul acordat clientului (10%)

Prezentăm mai jos monografia contabilă privind înregistrarea discount-ului de către societatea ISAM SRL, în funcție de momentul acordării discount-ului, astfel:

- Discount-ul este acordat pe factura de vânzare;
- Discount-ul este acordat pe o factură ulterioară;
- Discount-ul este acordat ulterior datei bilanțului (în anul 2018 după ce societatea a depus bilanțul).

Cazul 1. Discount-ul este acordat pe factura de vânzare

În cazul în care discount-ul este acordat la momentul facturării, acesta ajustează veniturile.

- lei -

Discount-ul este acordat pe factura de vânzare				
411	Clienți	%		2.677,5
		707	Venituri din vânzarea mărfurilor	2.500
	cota TVA 19%	4427	TVA colectată	475
	discount 10%	707	Venituri din vânzarea mărfurilor	-250
	cota TVA 19%		TVA colectată	-47,5

Cazul 2. Discount-ul este acordat pe o factură ulterioară

În acest caz, discount-ul este înregistrat prin contul 709 "Reduceri comerciale acordate ulterior".

Discount-ul este acordat ulterior facturii				
Înregistrare vânzare marfă				
411	Clienți	%	Furnizori	2.975
		707	Venituri din vânzarea mărfurilor	2.500
	cota TVA 19%	4427	TVA colectată	475
Înregistrare discount acordat				
709	Reduceri comerciale acordate	411	Clienți	250
411	Clienți	4427	TVA colectată	-47,5

Cazul 3. Discount-ul este acordat ulterior datei bilanțului

Societatea ISAM SRL știe că va acorda un discount clientului însă acesta va fi acordat ulterior depunerii bilanțului. În acest caz, **reducerile comerciale care urmează a fi acordate după data depunerii bilanțului** se reflectă în situațiile financiare ale exercițiului pentru care se face raportarea, pe baza documentelor justificative și se înregistrează la data bilanțului în contul 418 "Clienții - facturi de întocmit".

Reducerile comerciale reprezintă evenimente ulterioare datei bilanțului				
Înregistrare vânzare marfă				
411	Clienți	%	Furnizori	2.975
		707	Venituri din vânzarea mărfurilor	2.500
	cota TVA 19%	4427	TVA colectată	475
Înregistrare discount la data bilanțului				
418	Clienții - facturi de întocmit	%		-297,5
	discount 10%	707	Venituri din vânzarea mărfurilor	- 250
	cota TVA 19%	4427	TVA colectată	-47,5